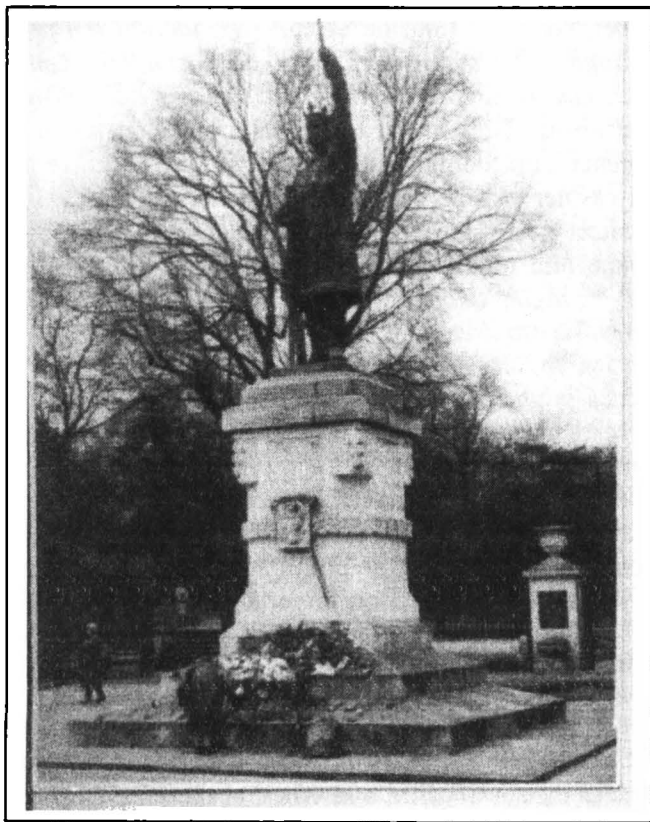

Statuia lui Ștefan cel Mare de la Chișinău în refugiu la Vaslui. Mărturii documentare

MARIA COLEA

Dorind să scoată din uitare strălucirea de altădată a orașului lor, atestat documentar ca reședință domnească, loc de odihnă și de planuri strategice ale

voievodului Ștefan cel Mare, în deceniul al patrulea al secolului trecut, edilii vasluieni și-au propus, prin planul de sistematizare a orașului, amenajarea unui cartier istoric denumit „Cartierul Ștefan Vodă”¹. Acesta urma să cuprindă Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul”, ctitorie a domnitorului la 1493, înconjurată de un „parc public în mijlocul căruia se vor găsi, într-o parte, resturile palatului domnesc, scoase la lumină și restaurate, iar în altă parte, se va ridica statuia ecvestră a marelui voievod, care va privi către locurile

unde a biruit pe cel mai mare general al lui Mohamed Cuceritorul Constantinopolului”².

¹ Direcția Județeană Vaslui a Arhivelor Naționale (D.J.A.N. Vaslui), fond Primăria orașului Vaslui, dosar 9/1940, f. 1.

² *Ibidem*.

De asemenea, se preconiza completarea bisericii voievodale, devenită catedrală a orașului, cu un turn-clopotniță și amenajarea a „două bulevarde de acces care să permită publicului să ajungă la statuie, parc și biserică, din mai multe părți”³.

Conștient că această „operă de comemorare a domnitorului moldovean” depășește posibilitățile financiare locale și încredințat de valoarea sa istorică națională, primarul orașului Vaslui, general de divizie Ioan Rășcanu, sufletul acestei inițiative, înaintează memorii și adrese autorităților centrale în drept, pentru aprobări și sprijin financiar.

Estimând costul ansamblului lucrărilor la aproximativ 3.760.000 lei, acesta miza, conform demersurilor sale justificative, pe fonduri bănești de la Ministerul Cultelor și Artelor, pe subvenții acordate de Ținutul Prut și pe sume importante de bani colectate din subscripții publice în întreaga țară și îndeosebi în Moldova⁴.

Banii obținuți din aceste subscripții, pentru organizarea cărora se dorea sprijinul personal al rezidentului Ținutului Prut, urmau să fie folosiți, cu deosebire, la acoperirea cheltuielilor ridicării statuii lui Ștefan cel Mare, aproximativ 2.000.000 lei.

Pentru reprezentarea artistică a domnitorului, prin statuie, primarul orașului Vaslui adresează Ministerului Cultelor și Artelor rumămintea „să însărcineze pe anumiți domni sculptori care să pregătească câte o schiță”⁵, propunând ca voievodul să fie prezentat „călare, cu un buzdugan în mână și în atitudine de comandă când conducea atacul decisiv contra turcilor lui Soliman Pașa”⁶. Se sugera, în acest sens, „o prea frumoasă operă a pictorului Obedeanu care reprezenta Bătălia de la Racova și pe voievodul Ștefan cel Mare în atitudinea de mai sus”⁷.

Animați de sentimente patriotice locale și susținuți de autoritățile centrale, care s-au dovedit receptive, aducând „mulțumiri și felicitări pentru frumoasa inițiativă”, edilii vasluieni apreciau că, la finele anului 1940 sau în primele luni ale anului 1941, vor finaliza „o măreață operă de cinstire a marelui erou moldovean – creând în scurt timp ceea ce zeci de generații vasluiene au uitat să facă”⁸.

În anul 1940, având aprobările necesare, Primăria Vaslui a tipărit 200 liste de subscripții și tot atâtea exemplare din „Apelul pentru strângerea de fonduri necesare înfăptuirii, în orașul Vaslui, a unei opere menite să preamărească memoria și faptele Domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt”⁹.

Pentru a sensibiliza și, în același timp, a da greutate acestor documente, rezidentul Ținutului Prut trimite Primăriei Vaslui, sub semnătură proprie, o „scrisoare

³ *Ibidem*, dosar 10/1940, f. 5.

⁴ *Ibidem*, f. 6.

⁵ *Ibidem*, f. 13.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Ibidem*, f. 14.

⁹ *Ibidem*, dosar 9/1940, f. 1.

de introducere la Apel”, care urma să fie difuzată o dată cu acesta, și listele de subscripții¹⁰.

Apelul și documentele anexe ajunseseră în diferite colțuri ale țării, când tragicele evenimente din iunie 1940 au împiedicat autoritățile inițiatoare să-și pună în aplicare proiectul. Deși, pe adresa Primăriei Vaslui soseau, prin mandat poștal, importante sume de bani pentru monumentul lui Ștefan cel Mare – din partea Ministerului Afacerilor Străine (20.000 lei), Ținutului Marea (5.000 lei), Ținutului Nistru (5.000 lei), Ținutului Timiș (5.000 lei), Ținutului Dunărea de Jos (10.000 lei) – vasluienii au considerat prioritar să se implice în acțiuni de asigurare a posibilităților de trai pentru refugiații din Basarabia și Bucovina de Nord. Astfel, la începutul lunii septembrie 1940, se raporta Ministerului de Interne: „am acordat un larg și neprecupețit sprijin și am asigurat asistența refugiaților în Gara Vaslui tot timpul cât a durat trecerea lor către localitățile fixate de Guvern”¹¹.

Vestea că statuia domnitorului Ștefan cel Mare de la Chișinău va trece în refugiu Prutul a sensibilizat autoritățile vasluiene, care n-ar fi vrut ca voievodul să poposească departe de ținuturile care i-au mărit faima și în care odinioară găsea „loc de odihnă și închinăciune”. Drept urmare, s-a acționat cu operativitate, în perioada imediat următoare, în vederea aducerii statuii lui Ștefan cel Mare în orașul Vaslui.

Sprijinul acordat de rezidentul Ținutului Prut și argumentele, cu încărcătură istorică și emoțională, adresate de primarul orașului Vaslui, personal, ministrului de Interne și ministrului Cultelor și Artelor, prin telegramele trimise în 13 și, respectiv, 14 septembrie 1940, au făcut ca această dorință să-și găsească ecoul. În ziua de 15 septembrie 1940, se încheia, astfel, în gara Vaslui, procesul-verbal de predare-primire a acestui monument¹², iar în zilele următoare, Primăria Vaslui, prin documentele oficiale, va primi confirmarea posibilității instalării statuii din Basarabia, în oraș.

Dezvelită, la Chișinău, la 10 ani de la Unirea Basarabiei cu România, în 29 aprilie 1928, statuia, ce-l reprezenta pe Ștefan cel Mare cu sabia în mâna dreaptă și crucea în cealaltă¹³ (vezi ilustrația de la p. 138), a fost așezată, provizoriu, lângă Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din Vaslui, ctitorie a domnitorului, și „urma să fie redată Basarabiei atunci când D-zeu și vrednicia românească vor aduce realipirea Basarabiei la trupul Patriei mame”¹⁴.

Evenimentele politice care s-au succedat n-au zădărnicit, prea mult, materializarea acestui deziderat, consemnat prin decizia Primăriei Vaslui nr. 10570, din 26 septembrie 1940. La 22 iunie 1941, România intră în război alături de Germania și aliații săi. La chemarea lansată de generalul Ion Antonescu, „Vă ordon treceți Prutul”,

¹⁰ *Ibidem*, dosar 10/1940, f. 22.

¹¹ *Ibidem*, dosar 1/1940, f. 268.

¹² *Ibidem*, dosar 10/1940, f. 41.

¹³ „Magazin istoric”, nr. 3/2000.

¹⁴ D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 43.

armata română a intrat în război pentru a readuce la trupul țării provinciile smulse de sovietici în vara tragică a anului 1940. Ordinul lui Ion Antonescu a venit ca o izbăvire pentru românii care asistaseră neputincioși la cedările teritoriale din iunie și august 1940¹⁵.

O lună mai târziu, în 18 iulie 1941, conform ordinului telegrafic primit de la Secretariatul Ministerului de Interne, Prefectura județului Vaslui cere Primăriei Vaslui să ia „măsură ca statuia lui Ștefan cel Mare, ce se găsește în prezent în localitate, să fie transportată urgent la Iași cu autocamionul dvs. M.A.N.”¹⁶. De aici, statuia urma să fie dată în primire prefectului jud. Lăpușna. Acest ordin fusese dat anticipându-se, parcă, victoria românilor pe câmpul de luptă (la 25 iulie 1941, după 33 de zile de la intrarea țării în război, trupele române dezrobiseră Basarabia și Bucovina de Nord), iar necesitatea punerii sale în aplicare a fost, apoi, întărită de circulara din 29 iulie, nr. 19.254, a Ministerului de Interne, prin care se cerea ca „toate arhivele și bunurile mobile aparținând administrației locale din Basarabia și Bucovina, evacuate cu ocazia cedării acestor teritorii și aflate în păstrarea dvs., să fie pregătite pentru a fi expediate instituțiilor în drept”¹⁷.

Evacuată de la Chișinău, cu trenul, prin punctul Ungheni, până la Vaslui, statuia lui Ștefan cel Mare nu putea să treacă, însă, Prutul înapoi „urgent”. Trenurile nu circulau pe calea ferată spre Chișinău, iar autocamionul M.A.N., la dispoziția Primăriei Vaslui, nu avea capacitatea corespunzătoare¹⁸.

În noiembrie 1941, statuia lui Ștefan cel Mare se mai afla încă la Vaslui, când primarul orașului Chișinău, col. Anibal Dobjanschi, prin telegrama expediată Primăriei Vaslui se interesa de starea statuii și posibilitățile de transportare a acesteia înapoi, peste Prut, invocând ordinul Mareșalului Ion Antonescu, în baza căruia se vor „instala de urgență toate statuile care i-au aparținut înainte de evacuarea Basarabiei”¹⁹.

În urma corespondenței purtate de reprezentanții celor două primării, în 29 noiembrie 1941, statuia domnitorului a fost imbarcată „în camionul Primăriei Chișinău, urmând să ajungă la destinația ei firească”²⁰.

Considerată un „act istoric”, primirea statuii lui Ștefan cel Mare la Chișinău este confirmată Primăriei Vaslui, prin alese cuvinte de recunoștință adresate de primarul Chișinăului ospitalierului oraș Vaslui, „atât de drag Eroului de la Podul Înalt, oraș în care Marele Chip de Bronz și-a petrecut refugiul”²¹.

¹⁵ „Magazin istoric” nr. 6/2001.

¹⁶ D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 50.

¹⁷ *Ibidem*, dosar 1/1941, f. 493.

¹⁸ *Ibidem*, dosar 10/1940, f. 51.

¹⁹ *Ibidem*, f. 52-53.

²⁰ *Ibidem*, f. 58.

²¹ *Ibidem*, f. 59.

Privită, și primită, ca un dar de vasluieni, statuia de la Chișinău venise să împlinească temporar visul nematerializat încă al acestora – statuia domnitorului, de veghe țării din vechea sa cetate.

Peste ani, din deceniul al șaptelea al secolului trecut, în centrul civic al orașului Vaslui, măreață străjuie statuia ,din bronz turnat, lui Ștefan cel Mare, iar nu prea departe, la locul glorioasei sale bătălii, la Podul Inalt, statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare scrutează depărtările.

Materialul anexă, redat în continuare, reprezintă corespondența Primăriei orașului Vaslui referitoare la primirea, păstrarea provizorie și predarea statuii lui Ștefan cel Mare, de la Chișinău, în timpul itinerariului ei de refugiu.

ANEXE

1. 1940, septembrie 13-14, Vaslui. *Telegramă a primarului orașului Vaslui, gen. de divizie Ioan Rășcanu, trimisă la București, ministrului de Interne, David Popescu, respectiv, ministrului Cultelor și Artelor, Radu Budișteanu, prin care le cere ca statuia lui Ștefan cel Mare de la Chișinău, propusă a fi evacuată, să fie dăruită orașului Vaslui.*

TELEGRAMĂ

Domnului General Popescu David
Ministru de Interne

București

Fiind informat că se aduc din Chișinău cele două statui, a Majestății Sale Regelui Ferdinand și a Domnitorului Ștefan cel Mare, vă rugăm, în numele întregii populații vasluiene, a dăruii Vasluiului statuia Domnitorului Ștefan. Stop. Vasluiul a fost a doua capitală a marelui Domnitor, având aci un palat ale cărui urme zac sub pământ lângă catedrala orașului, ctitoria marelui Voievod. Stop. De mult timp subsemnatul am întocmit planul <de> construire a unui cartier denumit Ștefan cel Mare lângă biserica voievodală, care va cuprinde, între altele, scoaterea la iveală a rămășițelor palatului domnesc și ridicarea unei statui Marelui Domn, ce va fi așezată pe locul palatului, de unde se descoperă întregul câmp de bătălie de la Racova unde Domnul Ștefan a înfrânt Semiluna, în ianuarie 1475. Din cauza evenimentelor recente, neputând aduna fondurile necesare statuiei proiectate, rugăm a ne ceda statuia Domnitorului adusă de la Chișinău, din sfântul pământ al Basarabiei noastre.

Primarul orașului Vaslui
General de Divizie
Rășcanu Ioan

Nr. 10056
13 Septembrie 1940

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 37, 38

2. 1940 septembrie 15, Vaslui. *Proces-verbal de predare-primire, în gara Vaslui, a statuii lui Ștefan cel Mare, adusă de la Chișinău.*

Proces-verbal
Astăzi, 15 septembrie 1940

Subsemnații Grigore C. Munteanu, secretarul Serviciului Tehnic al Orașului, și jandarmul caporal Taga Stancu, din compania 13 Jandarmi Poliție, Oficiul Poștal Militar 145, asistați fiind de d-nii N. Burtea și M. Angheluță, în baza telegramei nr. 42 a regulatorului de mișcare C.F.R. și în baza ordinului nr. 6552 al mișcării 4 Iași, am procedat la predarea și primirea statuiei lui Ștefan cel Mare.

Statuia s-a primit în bune condițiuni.

Drept care am adresat prezentul Proces-verbal în dublu exemplar, de pe care un exemplar s-a eliberat însoțitorului.

Am predat,

Jand. cap.
Taga Stancu

Am primit,

ss/indescifrabil

Asistenți,
N. Burtea
M. Angheluță

Vaslui, 15 septembrie 1940

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 41.

3. 1940 septembrie 15, Vaslui. *Telegramă a primarului orașului Vaslui, trimisă la Iași rezidentului regal Traian Ionașcu, pentru a-i mulțumi, în numele populației orașului, pentru ajutorul acordat în obținerea statuii lui Ștefan cel Mare, de la Chișinău.*

TELEGRAMĂ
Domnului Traian Ionașcu
Rezident Regal

Iași

Vă rog a primi din partea populației orașului Vaslui și a subsemnatului cele mai călduroase și devotate mulțumiri, pentru marele ajutor ce ne-ați dat spre a obține statuia Domnitorului Ștefan cel Mare și cel Sfânt, adusă din pământul scump al Basarabiei noastre.

Statuia a fost luată în primire de noi cu formele legale.

Primarul orașului Vaslui
General I. Rășcanu

Nr. 10119
15 sept. 1940

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 36.

4. 1940 septembrie 26, Vaslui. *Decizia primarului orașului Vaslui privind amplasarea provizorie a statuii de la Chișinău lângă Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”, urmând să fie retrocedată Basarabiei când condițiile o vor permite.*

ROMÂNIA
PRIMĂRIA ORAȘULUI VASLUI
DECIZIUNE
Nr. 10570

Noi, General de Divizie Rășcanu Ioan, primarul orașului Vaslui;

Având în vedere planul lucrărilor proiectate de Primăria Vaslui, pentru construirea unui cartier denumit „Ștefan cel Mare” pe locul unde altădată se ridica Palatul domnitorului Ștefan cel Mare și cel Sfânt;

Având în vedere că în Planul Primăriei se prevede, între lucrările componente ale cartierului denumit „Ștefan cel Mare”, și ridicarea unei statui equestre a Domnitorului;

Considerând că în ultimele zile orașul nostru a avut cinstea să primească, în dar, statuia Domnitorului Ștefan cel Mare și cel Sfânt, adusă din Chișinăul Basarabiei;

Decidem:

Art. 1. – Primăria Vaslui își va menține planul de construire a unei statui equestre a Domnitorului Ștefan cel Mare, astfel cum s-a proiectat de la început.

Art. 2. – Statuia domnitorului Ștefan cel Mare, adusă de la Chișinău la Vaslui, însemnează un dar, cu adevărat miraculos, pentru orașul nostru; va constitui un tezaur scump ce-l vom păstra cu sfințenie, însă provizoriu, gata fiind de a reda Basarabiei statuia, atunci când Dumnezeu și vrednicia românească vor aduce realipirea Basarabiei la trupul Patriei mame; ca atare, statuia se va așeza, în mod provizoriu, lângă Biserica „Sf. Ioan”, ctitoria voevodală a domnitorului Ștefan cel Mare și cel Sfânt.

Art. 3. – Serviciul Tehnic al Primăriei Vaslui, precum și Serviciul M.O.N.T., secțiunea locală a Așezământului Național „Regina Maria”, pentru cultul eroilor, vor lua toate dispozițiunile necesare în părțile ce le privesc, spre aducere la îndeplinire a acestei decizii.

Data în cabinetul nostru, astăzi, 26 septembrie 1940.

Primar,
General de Divizie
Râșcanu Ioan

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 43.

5. 1940 septembrie 27, București. *Adresă a Ministerului Cultelor și Artelor trimisă primarului orașului Vaslui, prin care îi comunică hotărârea ca statuia lui Ștefan cel Mare, din Basarabia, să fie instalată în orașul Vaslui.*

ROMÂNIA
MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR
Nr. 44639 – 27.IX.1940

Domniei Sale
Domnului Primar al orașului Vaslui

Domnule Primar,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul nostru a hotărât ca statuia Domnitorului Ștefan cel Mare, adusă din Basarabia, să fie instalată în orașul D-vs.

În acest sens, veți primi dispoziții de la Ministerul de Interne.

MINISTRU

ss/indescifrabil

Director General,
ss/indescifrabil

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 44.

6. 1941 iulie 18, Vaslui. *Adresă a Prefecturii județului Vaslui trimisă primarului orașului Vaslui, prin care îi cere să transporte de urgență statuia lui Ștefan cel Mare la Iași, urmând a fi dată în primire Prefectului județului Lăpușna, pentru a fi dusă la Chișinău.*

ROMÂNIA
PREFECTURA JUDEȚULUI VASLUI
Nr. 11468 – 18 iulie 1941

Urgent

Domnului General I. Rășcanu
Primarul orașului Vaslui

Conform ordinului telefonic de azi, 18 iulie a.crt., orele 13, al Domnului Secretar General al Ministerului Afacerilor Interne, am onoare a vă ruga să binevoiți a lua măsuri ca statuia lui Ștefan cel Mare, ce se găsește în prezent în localitate, să fie transportată urgent la Iași cu autocamionul Dvs. M.A.N.

La Iași statuia va fi luată în primire de Dl Prefect al Județului Lăpușna, Dl Secretar General de Ținut Glod.

Autocamionul va transporta statuia până la Chișinău, pentru care vă rugăm să binevoiți a dispune să fie aprovizionat cu combustibilul necesar.

Măine, 19 iulie, orele 9, urmând a raporta Ministerului de executare, vă rugăm a ne comunica rezultatul măsurilor luate de Dvs.

PREFECT
COLONEL
ss/indescifrabil

SUBPREFECT
ss/indescifrabil

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 50.

7. 1941 iulie 18, Vaslui. *Adresă a primarului orașului Vaslui trimisă prefectului jud. Vaslui, informându-l de lipsa mijloacelor corespunzătoare, ca tonaj, pentru transportarea statuii lui Ștefan cel Mare la Iași.*

Nr. 6066
1941 iulie 18

Domnului Prefect al județului Vaslui

La adresa D-vs. nr. 11468/1941, am onoare a comunica:

Cu mare bucurie dorim să facem tot posibilul de a transporta statuia Domnitorului Ștefan cel Mare, prin Iași, la Chișinău. Aceasta a fost dorința noastră, încă de când a fost adusă statuia Domnitorului la Vaslui, astfel cum rezultă și din alăturata Deciziune Primarială, emisă de subsemnatul la 26. IX. 1940. Întâmpinăm, însă, mari greutăți de expediere; statuia are peste 6.000 kg greutate, iar camionul M.A.N. nu poate transporta decât maximum 5.000 kg și numai pe drumuri bune. Nu se va putea transporta statuia decât, fie cu trenul, sau cu un camion care să aibă o capacitate de transport mai mare ca 5.000 kg; cum un astfel de camion nu există, însă, la Vaslui, față de această situație rămâne ca transportarea statuiei să se facă cu trenul și credem că este bine să se aștepte câteva zile, până când se va restabili calea ferată până la Chișinău, când se va putea duce statuia cu trenul direct până la capitala Basarabiei.

Primar,
General de Divizie
Rășcanu Ioan

Secretar,
D.D. Iulian

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 51.

8. 1941 noiembrie 19, Chișinău. *Telegramă a primarului municipiului Chișinău, col. Dobjanski, trimisă primarului orașului Vaslui, prin care-i cere relații cu privire la starea statuii lui Ștefan cel Mare și posibilitățile retrocedării acesteia, în baza ordinului Mareșalului Ion Antonescu.*

TELEGRAMĂ
Nr. 58/1941

Primăria oraș
Prezentată la Chișinău
Nr. 3944

În conf. <cu ordinul> Dlui Mareșal Antonescu, municipiul Chișinău urmează a reinstala de urgență toate statuile care i-au aparținut înainte de evacuarea Basarabiei.

Stop. În vederea executării ordinului avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne da concursul domniei voastre de a com<unica> data, dispunând să ni se comunice dacă statuia Domnitorului Ștefan cel Mare se află în bună stare și dacă nimic se opune pentru ridicarea ei.

Primar Municipiu Kișinău
Cl. Dobjanski
19797

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 52-53.

9. 1941 noiembrie 20, Vaslui. *Telegramă a primarului orașului Vaslui trimisă primarului municipiului Chișinău, solicitându-i să trimită un împuternicit pentru stabilirea, de comun acord, a măsurilor concrete de transportare a statuii.*

F U L G E R

TELEGRAMA
Domnului Colonel Dobjanski
Primarul Municipiului Chișinău

La telegrama 19797 din 19 curent, statuia Domnitorului Ștefan cel Mare se află în perfectă stare.

Se poate oricând ridica.

Noi stăm cu totul la dispoziție pentru aceasta.

Măsurile de transportare trebuiesc stabilite în de comun acord. Rog trimiteți un delegat împuternicit la Vaslui în acest scop.

Primarul orașului Vaslui,
General I. Rășcanu

Nr. 9859
20 noiembrie 1941

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 55.

10. 1941 noiembrie 26, Chișinău. *Adresă a primarului municipiului Chișinău trimisă primarului orașului Vaslui, prin care-i comunică numele și funcția delegatului trimis pentru ridicarea și transportarea statuii de la Vaslui.*

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
SERVICIUL SECRETARIAT
Nr. 12554/26 noiembrie 1941

DOMNULE PRIMAR,

La telegrama dvs. nr. 9859 din 20 noiembrie a.c., avem onoarea a vă aduce la cunoștință că am delegat pe dl Bivol Ion, șeful Biroului Inventarului, a se deplasa la Primăria or. Vaslui, pentru a ridica și transporta la Chișinău statuia Domnitorului Ștefan cel Mare.

În acest scop, mulțumindu-vă pentru largul concurs oferit, avem onoare a vă ruga să binevoiiți a dispune.

PRIMARUL
MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

Colonel A. Dobjanski

SECRETAR GENERAL,
ss/indescifrabil

DOMNIEI SALE

DOMNULUI GENERAL RĂȘCANU, PRIMARUL ORAȘULUI VASLUI

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 55.

11. 1941 noiembrie 29, Vaslui. *Proces-verbal de predare-primire a statuii lui Ștefan cel Mare de la Chișinău, încheiat între primarul orașului Vaslui, general Ioan Rășcanu, și Ioan Bivol, șeful Biroului Inventarului municipiului Chișinău, care a primit statuia.*

PROCES-VERBAL

Nr. 10172

Anul 1941, luna noiembrie în 29 zile

Urmare adresei Municipiului Chișinău, către Primăria Vaslui, Nr. 12554 din 26.XI.1941, astăzi, 29 noiembrie 1941, după războiul victorios, când armata noastră bravă a zdrobit hoardele bolșevice, noi, subsemnații: General I. Rășcanu, primarul

orașului Vaslui, în calitate de predător, și Ioan Bivol, șeful Biroului Inventarului Municipiului Chișinău, ca primitor, am procedat la ridicarea din Vaslui a statuiei Domnitorului Ștefan cel Mare și cel Sfânt, ce aparține orașului Chișinău, Basarabiei și basarabenilor și la transportarea ei cu camionul Primăriei Municipiului Chișinău, la destinația ei firească, unde va fi repusă la locul ei de origină.

Statuia s-a predat și primit în perfectă stare, s-a încărcat în camion în bune condițiuni, iar răspunderea transportului cu camionul aparține Primăriei Municipiului Chișinău.

Dept care s-a încheiat prezentul proces-verbal.

Am predat:
Primarul orașului Vaslui
General de Divizie
Rășcanu Ioan

Am primit:
Șef Bir. Inventarului
Municip. Chișinău
Ioan Bivol

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 58.

12. 1941 decembrie 9, Chișinău. *Adresă a primarului municipiului Chișinău, col. Anibal Dobjanski, trimisă primarului orașului Vaslui, general Ioan Rășcanu, prin care-i confirmă primirea statuii lui Ștefan cel Mare și își exprimă, în numele populației municipiului, recunoștința față de ospitalitatea orașului Vaslui, care a păstrat statuia în perioada refugiului.*

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
Serviciul Bunurilor
Nr. 14310/9 dec. 1941

Domnule Primar,

Avem onoare a Vă confirma primirea statuiei Domnitorului Ștefan cel Mare, în conformitate cu procesul-verbal încheiat între Domnia voastră și reprezentantul nostru.

Cu ocazia actului istoric de readucere a statuiei Marelui Domnitor, pe socul ei de origină, gândul nostru se îndreaptă recunoscător către ospitalierul oraș Vaslui, atât de drag Eroului de la Podul Înalt, oraș în care Marele Chip de Bronz și-a petrecut refugiul.

Vă rog, Domnule Primar, să binevoiți a primi expresiunea sentimentelor de deosebit respect și de veche admirație ce Vă păstrez și totodată încredințarea bunelor amintiri ce Vă păstrează întreaga populație a Municipiului Chișinău.

PRIMARUL MUNICIPIULUI,
Colonel Anibal Dobjanski

SECRETAR GENERAL,
ss/indescifrabil

DOMNIEI SALE
DOMNULUI PRIMAR AL ORAȘULUI VASLUI

D.J.A.N. Vaslui, fond *Primăria orașului Vaslui*, dosar 10/1940, f. 59.